

I trøjen

Jeg skulle blive i Flensborg i 2 lange år ved det 86. Infanteriregiment. Dets navn var "Königin Victoria".

Nu kneb det atter med sproget, for i de mellemliggende år siden min skolegang havde jeg næsten ikke talt tysk. Det kom dog ret hurtigt. Jeg opdagede snart, at jeg her var kommet i en skole, hvor der kun var én udvej, nemlig at gøre størst mulig brug af den fatteevne, man var i besiddelse af.

Kammersergenten var et af de værste mennesker, jeg nogensinde har mødt, og det vil sige en hel del. Han kunne bande i en halv time uden at få sagt noget, og når han så endelig kom i gang, var det ikke lutter diplomatiske udtryk, han brugte. Jeg husker tydeligt den dag, jeg var oppe på kontoret for at få mit soldatertøj udleveret. Jeg fik 2 skjorter, men da den ene kun bestod af sørgelige rester af en sådan, bad jeg om en anden. Det skulle jeg aldrig have gjort. Han brølede og spyttede mig i ansigtet og kommanderede mig til at lægge mig på gulvet i mit pæne civile tøj. Da dette havde gentaget sig mange gange, brølede han mig til sidst ind i ansigtet: "Machen Sie, dass Sie 'rauskommen; Sie von Lande hereingewehter Misthaufen". Jeg forsvandt skyndsomst uden at få skjorten byttet, indvendig godt rasende, særlig over mit pæne tøj, der nu ikke så godt ud.

Han havde i det hele taget ikke særlig god orden i sine sager, den samme kammersergent. Jeg fik blandt andet også et par snørestøvler udleveret, hvoraf kun den ene passede, den anden var flere numre for stor. Det var et komisk syn at se mig i den mundering. Jeg lignede nærmest Chaplin, i hvert fald på det ene ben. Nå, jeg kunne være ligeglad, tøjet var jo ikke mit eget; det var som vi kaldte det, "Wilhelms" – altså kejserens klæ'r.

Mærkværdig nok blev min kompagnifører i lang tid ikke opmærksom på mit sjældne fodtøj; men så en dag, da vi enkeltvis skulle lære at gå og marchere – det kunne man nemlig efter autoriteternes mening ikke, før man havde været soldat i et helt år – lagde min rekrutløjtnant – undtagelsesvis en god mand – mærke til det. Han kaldte mig hen til sig og sagde: "Min søn, hvad er det dog for et par støvler, du har fået?" Jeg vidste ærlig talt ikke, hvad jeg skulle svare, men stod blot og kikkede på mine umage støvler. Han sagde så til mig: "Vil du med det samme gå op til kammersergent Wolter og sige, at han skal give dig et par nye støvler".

To samtidige tyske postkort, som Theodor Hartung har haft mulighed for at sende hjem til familien. Det øverste med soldater fra det 86. Infanteriregiment som motiv, det nederste viser Duborg Kaserne i Flensborg.

Man kan tænke sig, hvordan jeg blev til mode ved udsigten til atter at skulle op til det gale menneske; men der var ingen vej uden om, og æde mig kunne han vel heller ikke. Jeg skyndte mig af sted og fik med bange anelser fremført mit ærinde. Selvfølgelig for han op som trold af en æske. I en flom af skældsord nægtede han pure nogensinde at have udleveret mig de umage støvler. Jeg turde slet ikke svare, og det var også håbløst at forsøge at få et ord indført. Men da han havde raset et stykke tid, smed han til sidst et par andre støvler hen til mig.

Til munderingen hørte også 2 par lange støvler, et par til hverdagsbrug og et par til søndagen. I hver støvlesål skulle der slås 32 søm for at spare læderet for at blive slidt for hurtigt. Disse søm skulle vi selv købe, hvad vi jo også sagtens kunne. Vi havde nemlig den fyrstelige gage af 30 pfennig om dagen.

Nu begyndte den meget strenge rekrutskole, der varede til hen i februar måned. I denne tid måtte vi ikke komme uden for kasernens mure, medmindre vi i kolonner blev ført af en underofficer eller et andet fint kreatur.

Jeg hørte til det frygtede 4. kompagni, frygtet fordi vi havde en grusom hauptmann (kaptajn). Han var et halvt hundrede år, skilt fra sin kone og meget fortrukket; men han havde et meget fint navn, nemlig Freiherr Löffenholtz von Kolberg. Han levede meget sammen med så-

*Stofmærke fra
Theodors uniform
ved Infanterie-
regiment Nr. 86
Königin Victoria,
4. Kompagnie.
(Fra: Jørgen
Bendorffs
samling).*

kaldte løse kvinder, der som regel boede hos ham, og jeg kan i denne forbindelse fortælle en lille oplevelse.

Jeg var kompagnioronnans og måtte som sådan ofte flere gange om dagen hen til den fine mand i hans privatlejlighed med et eller andet vedrørende kompagniet. Det gjaldt altid om at være fint pudset, for det skete ikke så sjældent, at han undersøgte mig både forfra og bagfra, og var der så en eller anden bagatel, blev jeg truet med al landsens ulykker og skulle komme igen en halv time senere. Jeg måtte aldrig træde ind i stuen – selvom jeg havde banket på nok så mange gange – før der blev råbt "herein".

En lørdag eftermiddag blev jeg af min kompagnifeldwebel sendt hen til ham med et vigtigt dokument, der hastede meget og omgående skulle underskrives. Jeg bankede som sædvanligt flere gange, men der blev ikke svaret. Jeg åbnede ganske forsigtigt døren, men der var ingen i stuen. Jeg forsøgte en anden dør med samme resultat. Efterhånden nåede jeg ud i køkkenet og kunne høre nogen rumstere et eller andet sted, og da jeg troede, det var tjeneren, gik jeg efter lyden. Jeg kikkede ind i et værelse, hvortil døren stort på klem. Det viste sig at være badeværelset, og stor blev min forskrækkelse, da jeg opdagede, at det ikke var tjeneren, der var derinde, men derimod hauptmann Freiherr Löffenholtz von Kolberg, splitternøgen, sammen med en nøgen kvinde. Hvordan jeg kom ud af huset, husker jeg ikke, jeg ved kun, at det gik stærkt og med hjertet oppe i halsen. Jeg forestillede mig al landsens ulykker og adskillige dage i "brummen", såfremt han havde set mig.

Jeg løb hjem til kasernen og fortalte kompagnifeldwebelen, hvad der var hændt mig. Han lo himmelhøjt. "Gå bare derhen igen," sagde han, "nu må han vel være færdig med sin Fose (løs kvinde)."

Jeg gik derhen med bange anelser. Jeg var ikke klar over, om jeg havde været bemærket. Der skete mig dog intet, tværtimod var han meget

Das Polizeiamt.

Under en af disse øvelser sprang jeg så uheldigt over en grøft, at jeg kom til skade med min ene fod, der straks svulmede op, så støvlen måtte skæres af den. Jeg blev kørt hjem og kom med det samme under behandling på et lazaret. Efter nogle dages forløb blev jeg overført til et militærlazaret i Flensborg. Herfra blev jeg udskrevet i slutningen af juli måned, få dage før krigserklæringen. Denne "lap papir", der på en så frygtelig måde skulle forandre tilværelsen for millioner af mennesker mange år frem i tiden.

Vi var blevet inddelt i større eller mindre grupper til udførelse af forskelligt arbejde. Jeg fik f.eks. tildelt en gruppe, som skulle være med til at slibe bajonetterne skarpe. Sovesalene fik hurtigt et andet udseende. Før skulle alt være pudset og propret, nu blev det ikke taget så højtideligt. Hver soldat havde en pudsekasse med 3 rum; den var os udleveret

Wand let faarede. Ausjernes Løb kendes
tte.
Et russif Fremstød imod Vaagegar-
den i Mølløstet er forbihalet.
Endvidere medder Stationsforval-
tingen i Johannisburg og Torshavn-
ingen i Vialla, at herovre russif Sto-
lomme med Kanoner i Nat overfæst
Vialla, og at to Eskadroner Kaffater rider
i Retning af Johannisburg. Telefont-
bindelsen Lyt Vialla er afbrudt.
Deretter har Rusland an-
grebethiffig Mønstre.
Rigener begynder.

Anfvarhavende: E. Christiansen i Slensborg-Troft i „Slensborg Avis“ Trofveri (Beslen).